

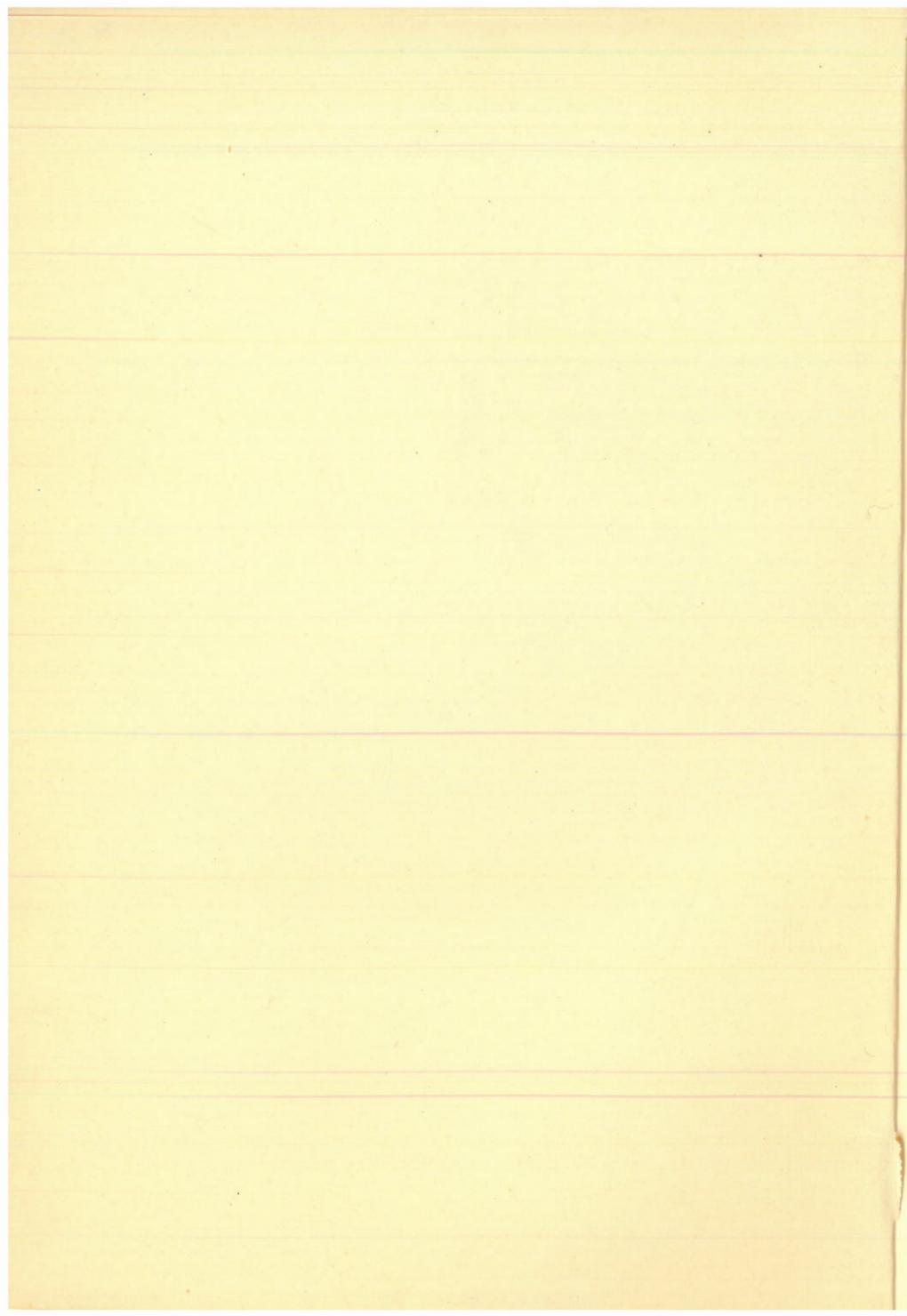
Αγρανιό μέρων

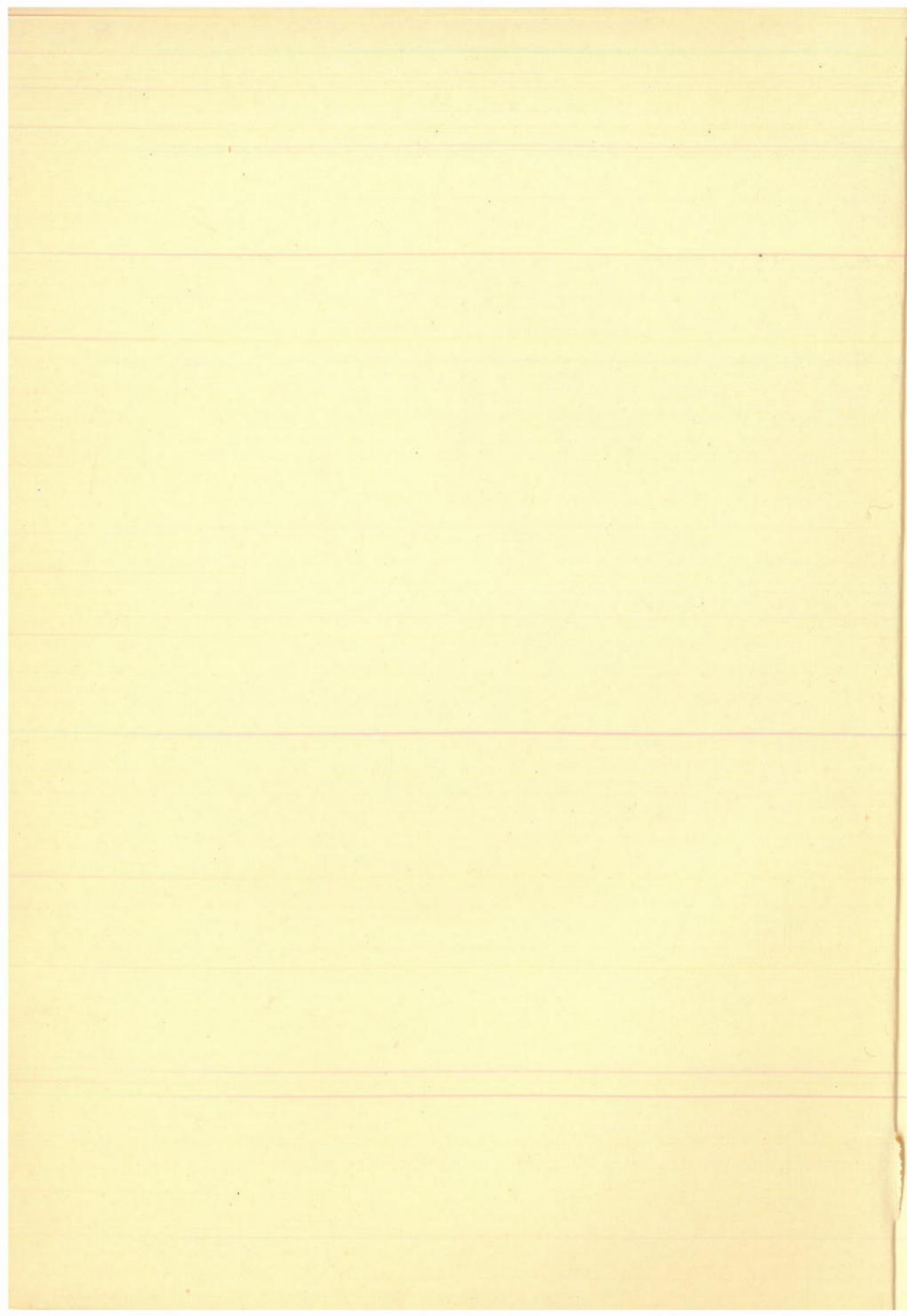
ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

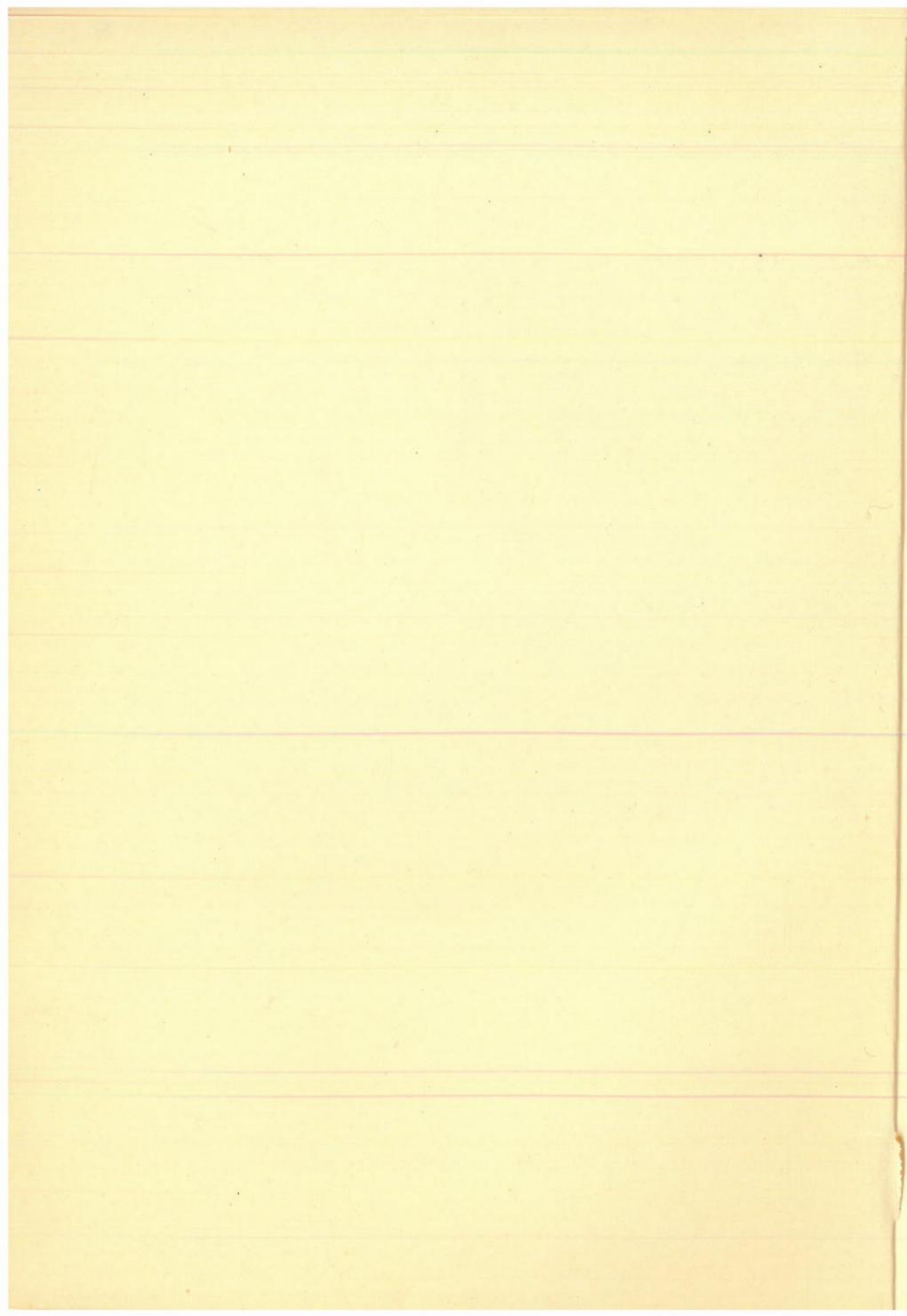
Σ. ΑΠΟΣΤΟΛΑΤΟΥ

Ἡ Γενά τῶν Γυναικῶν

Ωντονίο

ΑΦΙΕΡΩΝΕΤΑΙ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΣ ΜΑΣ

Καὶ μὲ τὸ αἷμα
Καὶ μὲ τὸ πνεῦμα
Μᾶς ἔχει λάχει:
"Ολοι σὲ μάχη
Μιὰ νὰ ριχτοῦμε
Καὶ νὰ γραφτοῦμε
MANNA, πιστοί σου.
Γιὰ τὴ δική σου
'Αθανασία
"Όλα θυσία.

Σ. ΑΠΟΣΤΟΛΑΤΟΥ

the following
names of the
old people
from the
village of
Kashmir.
The names are
written in
the old
script of
Kashmir
and are
written in
the old
script of
Kashmir.

ΙΩΑΝΝΗ ΜΕΤΑΞΑ

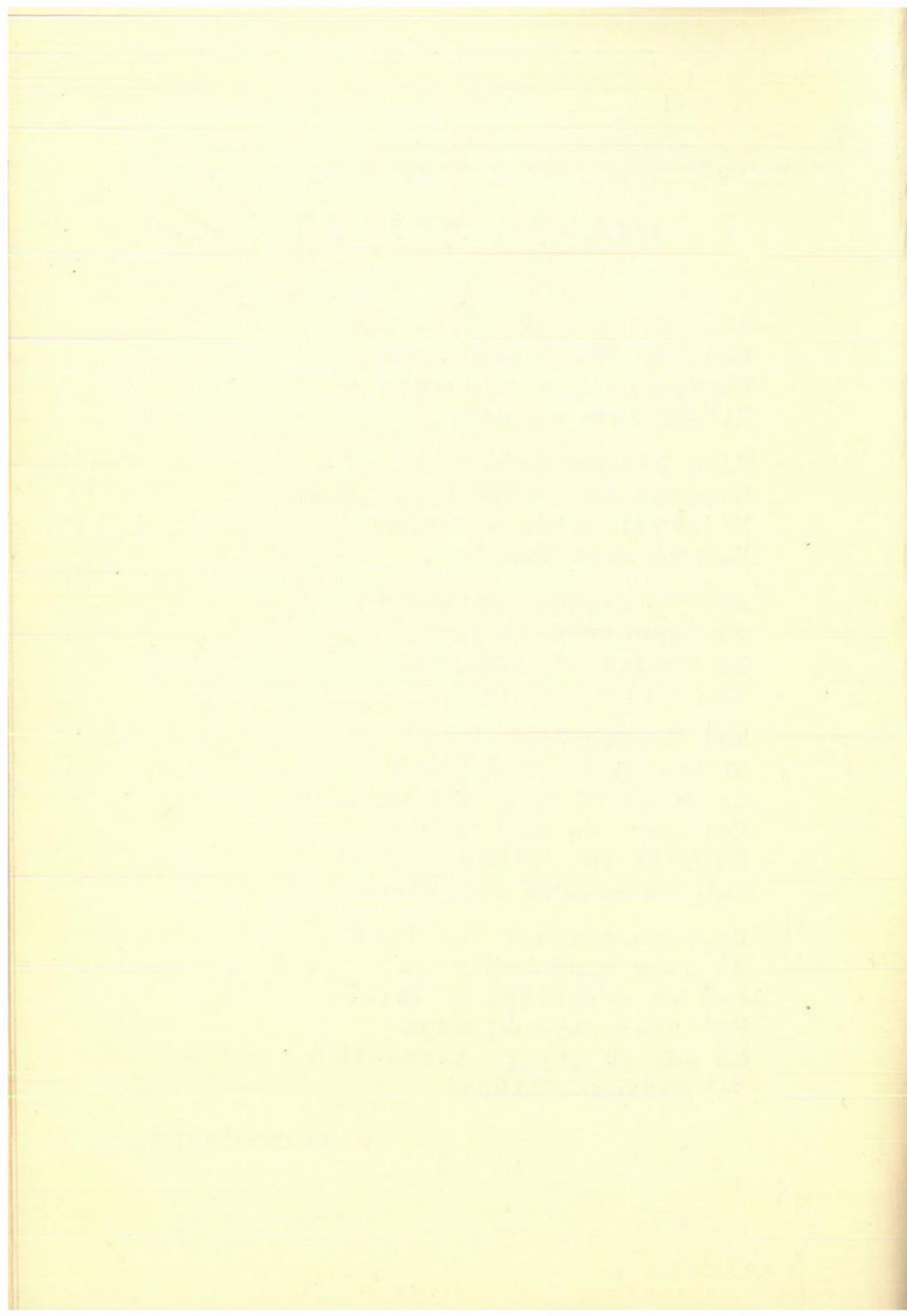
Δὲν εἶν' ὁ χάρος, δὲν εἶναι,
Ποὺ ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά μας,
Πατέρα μας, σ' ἀπόσπασε
Κι' ἀπόνετα σὲ πῆρε.

Κάθε δύναμη ἀνήμπορη
Μπροστά σου !! Κι' ἡ ματιά μας
Βανοίγει οὐράνια τάγματα
Ποὺ τὸ καὶ βαροῦνε.

Κι' ἐν' ἀρχηγὸν γηρεύουνε,
Νὰ ξεμυστηρευτῇ τους
Τὸ μυστικὸν τ' ἀπόκρυφο,
"Οπου τὴ νίκη φέρνει.

Καὶ Σένανε διαλέξανε!
'Ο διαλεχτὸς 'Εσύ 'σαι!
Κι' ἀφοῦ τὴ γῆ ἀναφτέρωσες
Καὶ φόρεσές της στέμμα
Τὴ δόξα τὴν Ἑλληνικὴν
Ποὺ 'Ελευτεριὰ στεριώνει,

Πᾶς, συνεργάτης τοῦ Θεοῦ,
Μὲ μιὰν δρμὴν περίσσια,
Γιὰ νὰ συντρίψῃς τ' ἄδικο
Καὶ νίκη πέρα ὡς πέρα
Σὲ μᾶς νὰ φέρης, λατρευτὲ
Κι' ἀθάνατε Πατέρα.

Η ΓΕΝΙΑ ΤΩΝ ΓΙΓΑΝΤΩΝ

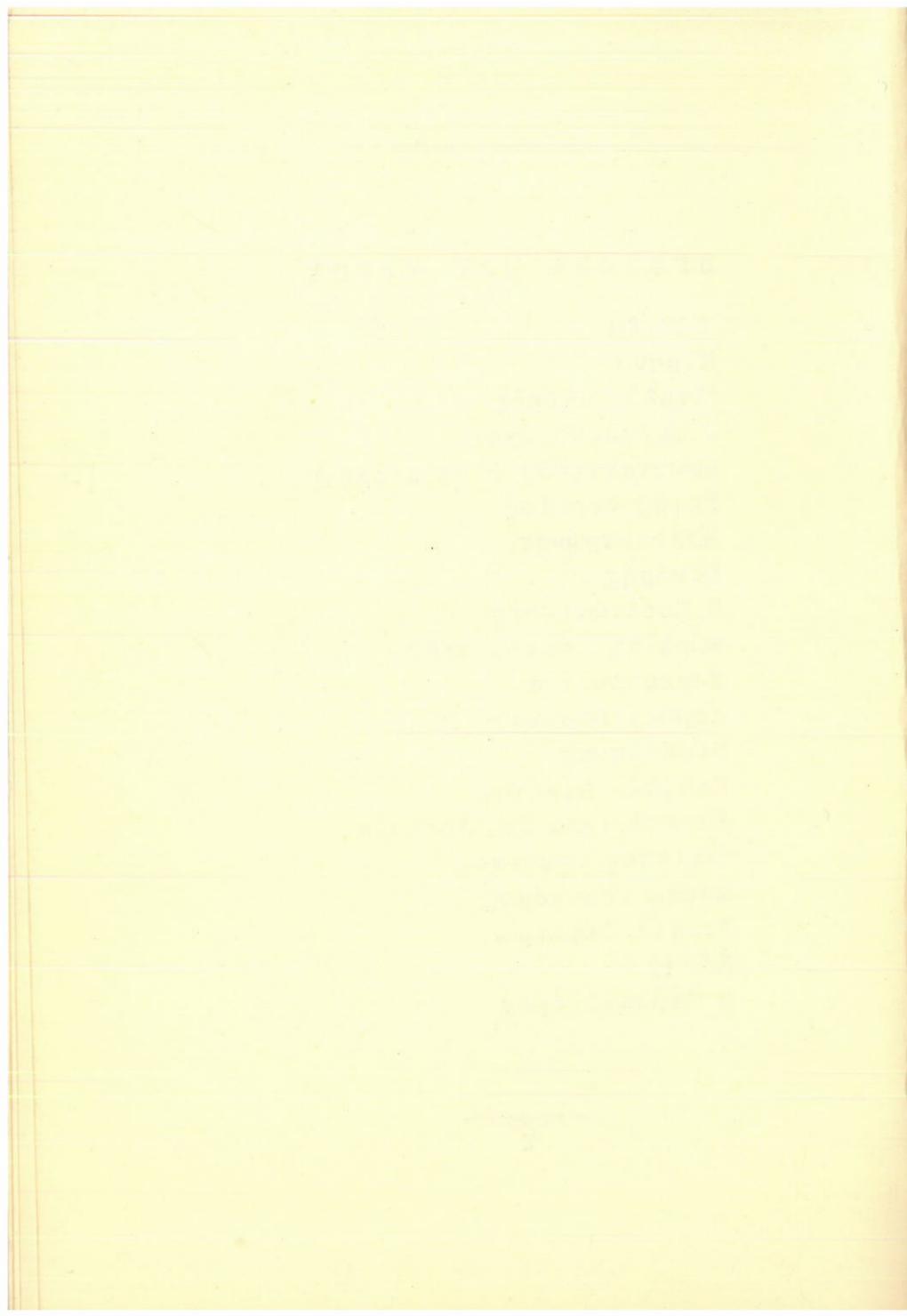
ΕΜΜΕΤΡΟ ΔΡΑΜΑ ΣΕ 4 ΠΡΑΞΕΙΣ

ИОНИЛЛО ИОНЕ АИЛЛ
ИОНЕ АИЛЛ ИОНЕ АИЛЛ ИОНЕ АИЛЛ

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Έλλαδα
Είρηνη
Ιταλὸς ἔχθρὸς
Σαλαμινομάχοι
Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος
Ρήγας Φεραίος
Κολοκοτρώνης
Κανάρης
Σουλιώτισσες
Μωραΐτης πολεμιστὴς
Μπουμπουλίνα
Λόρδος Βύρωνας
Νεοέλληνας
Καπετάν Νικήτας
Καπετάνισσα Κα Ἀσπασία
Ἄριστος ναυτικὸς
Μόσχω νοσοκόμος
Γιαγιὰ Ζαφείρω
Νότης
Βερσαλλιέροι

Α' ΠΡΑΞΗ

Ἐλλάδα καὶ Εἰρήνη. Ἰταλὸς ἐχθρός.

Ἡ σκηνὴ παρουσιάζει Ἀθηναϊκὸν ὑπαιθρόν μὲ τὴν Ἀκρόπολη στὸ βάθος.

Παρουσιάζονται ἡ Ἑλλάδα καὶ ἡ Εἰρήνη. Ἡ Ἑλλάδα ντυμένη στὰ γαλάζια μὲ κορώνα στὸ κεφάλι καὶ λευκὸν πέπλο. Ἡ Εἰρήνη ὀλόλευκη μὲ πέπλο, μὲ στέφανο χρυσῆς ἐλιᾶς.

Ἀκόμη δὲν ἔξεροάγη δ Ἰταλοελληνικὸς πόλεμος. Ἡ Ἑλλάδα πλανᾶ ὀλόγυρα χαμογελαστὰ βλέμματα γεμάτα εὐτυχία. Ἡ Εἰρήνη ἀντίθετα εἶναι σκεπτικὴ καὶ συλλογισμένη.

Αἰφνήδια σταματοῦν καὶ ἡ Ἑλλάδα τῆς λέει :

ΕΛΛΑΔΑ

Ἄγέλαστή σου τὴν θωριὰ κι' ἀμύλητα τὰ χεῖλη
Τὰ βλέπω, Εἰρήνη, σήμερα καὶ χρυφαναρωτιέμαι,
Σὰν ποιὰ σκιὰ νὰ διάβηκε ἀπ' ιὴν ἄθολη ψυχή σου.
Δὲν εἶσαι Σύ στὸν κόσμο μας ἡ γιορτερὴ γαλήνη,
Ποὺ ἡλιάχτιδες ὑφαίνουνε μὲ τ' ἀσημοχρυσάφι
Κι' ἀναλαμπὲς σκορπᾶ παντοῦ καὶ τὴν χαρὰν χαρίζει;
Δὲν εἶσαι Σύ, ποὺ ζέστανες τὰ λατρευτὰ παιδιά μου
Καὶ πῆραν κι' ἀναθέριεψαν καὶ τὰ ξηλεύοντα δλοι;

Γιὰ γύρισε καὶ κοίταξε τὴν παινεμένη γῆ μου:
Ἐδῶ ἡ ἐλιὰ καρπόφορη! Καὶ πέρα τὸ σιτάρι.
Τρανεύει καὶ τ' ἀμπέλια μου πλούσια σταφυλιασμένα.
“Όλα τὴν εὐλογία σου, Εἰρήνη, μαρτυροῦντες
Ποὺ δυναμώνει τὸ σκαφτιά, τὸν κλαδευτὴ δόηγάει.
Κι’ ἀκόμα ἔλα, καμάρωσε τὴν ἄλλην ἐσοδειά μου,
Τοῦ πνεύματος τὴν ἐσοδειά, νέα μου περηφάνεια:
Ξαναγεννιοῦνται Πλάτωνες κι’ Ὁδύσσειες Ὄμηρων
Κ’ ἀγαλιαναστηλώνεται νέος χρυσὸς αἰώνας.
“Ανθηση καὶ φυτρώματα τὸ διάβα σου σκορπίζει
Καὶ στὴν ψυχὴ λευκόφτερα γι’ ἀνέβασμα χαρᾶζει,
Κρινόπλαστη βασίλισσα! Μὰ σήμερα, τί τάχα
Σοῦ συννεφιάζει τὴ ματιὰ καὶ θλίβει τὴ θωριά σου;

ΕΙΡΗΝΗ

“Ελάτρεψα παντοτεινὰ καὶ Σὲ καὶ τὰ παιδιά σου
“Ελλάδα! Καὶ στὸ χῶμα σου νὰ μένω τὸ ἀγιασμένο
Εἶναι βαθειά μου πιθυμιά, ἀχώριστή σου νᾶμαι!
“Ομως, ἀπόψε σκιαχτερὰ ὄνειρα μὲ ταράξαν:
Στὸν ὑπνὸν μου δὲ χαλαστής, δὲ Πόλεμος ἐφάνη.
— “Ω Τάρταρα σκεπᾶστε τον, κι’ ἀς βγῆ τ’ ὄνειρο φέμμα.—
“Ο Πόλεμος, δὲ χαλαστής, δὲ δολερὸς ἐχθρός μου,
Φθύνεσε τὴν ἀγάπη μας, ζητεῖ τὸ χωρισμό μας.
(‘Η ‘Ελλάδα φρικιᾶ). ‘Η Εἰρήνη ἔξακολουθεῖ:
Μὰ στάσου, μὴν καρδιοχτυπᾶς καὶ μὴν ἀνατρομάζης,
“Ονειρο ἥταν! Φαντασιὰ τοῦ ὑπνου, ποὺ θὰ σβύσῃ
Καὶ δὲν θὰ τὴν καταδεχθῇ ποτέ της ἡ ἀλήθεια.

ΕΛΛΑΔΑ

Εἶναι, Καλή μου, ὄνείρατα, ποὺ ἀνεμοσκορπᾶνε
Κι’ ἀνέπαφή μας τὴ ζωὴ τοῦ ἔνπνου τὴν ἀφήνουν.
Μά, κάποτε, τὶς δυνατές, ποὺ θάρσουν, καταιγίδες
Κρυφομαντεύει στ’ ὄνειρο ἡ ἔάγρουπνη ψυχή μας,
Καθὼς γιὰ τὸ αὔριο γνοιάζεται καὶ γιὰ καλὸ μᾶς φάγνει.

ΕΙΡΗΝΗ

”Ασε τὴν ἀμφιβόλια σου, κρῦψε τὸ δισταγμό σου
Γιατὶ μαυρίλα ζώνει με στὴ συλλογιὰ τοῦ ὄνείρου...

(Ξάφνου ξανοίγουν ἀπὸ μακριὰ νὰ πλησιάζῃ
μελανοχίτωνας ὁ Ἰταλὸς ἔχθρος.)

ΕΛΛΑΔΑ

”Αγνωστος κάποιος φαίνεται καὶ κατὰ δῶ τραβάει
Σὰν ποιὰ νὰ θέλῃ ἀπ’ τὶς δυό ; Σὰν τί μαντᾶτα φέρνει;

(Τὶς πλησιάζει. Ἡ Εἰρήνη κρύβει ἀπότομα μὲ τὸν
πέπλο τῆς τὸ πρόσωπο καὶ ἀποτραβιέται σιγὰ σιγά.)

Ο ΙΤΑΛΟΣ

(‘Υποκλίνεται μπροστὰ στὴν Ἐλλάδα καὶ μὲ ύπερ-
βολικὴ καὶ προσποιημένη φιλοφροσύνη τῆς λέγει:))

Γλυκειὰ μὲσ’ στὶς γλυκειὲς Κυρὶα καὶ πρώτη ἀγαπημένη
τῆς παναυτοκατόρισσας μεγάλης Ἰταλίας !

Μεγάλη ναι γιὰ μὲ τιμὴ ναρθῶ νὰ προσκυνήσω
τὴν ξωτική σου τὴ μορφή, τ’ ἀσύγκριτά σου κάλλη.

Καὶ νὰ σοῦ φέρω δείγματα μιᾶς ἀμετόης ἀγάπης
’Απ’ ὅλο τὸ Ἰταλικό : ’Απὸ τὸν Ἀρχοντά μας
τὸν Μέγα, παντοδύναμο τῆς γῆς μας Μουσολίνι,
ώς τὰ μικρὰ τὰ νήπια ποὺ βρίσκονται στὶς κούνιες.

Κι’ ἀκόμα εἶναι γιὰ μὲ τιμή, γιατὶ παραγγελίες
’Ανάθεσέ μου δ ἀρχοντας σὲ Σένανε νὰ φέρω :

Αὐτὲς τὶς μέρες ξαγουρνᾶ γιὰ σένα νύκτα, μέρα
Κι’ ἄλλο ἀπ’ τὴν εὔτυχία σου δὲν σκέπτεται δὲν βλέπεται.

Κι’ δταν τοῦ ἥρθεν εἴδηση, πὼς ὅλη τὴ Μεσόγειο
Σπαθίζουντε τὰ θωρηκτὰ κείνης τῆς Βρεττανίας

Ἐχλώμιασε.... καὶ δάκρυσε, Ἐλλάδα μου γιὰ σένα.
Καὶ τρέμει γιὰ τὸν κίνδυνο, πούρθε στὴ λευτεριά σου,

Κι’ ἀνοίγει προστατευτικὴ σὲ Σὲ τὴν ἀγκαλιά του
Γιὰ νὰ σὲ σώσῃ ἀπ’ τ’ ἄγρια τῆς θάλασσας λιοντάρια.

Κι’ ἔστειλε τὰ στρατεύματα τῶν μελανοχιτώνων
στὴν Ἄλβανία κι’ ἄπειρα τάγματα Βερσαλλιέρων

Καὶ τὰγκεῖ καὶ τὰ θανατικὰ ὅπλα καὶ πολυβόλα
Κι' ἔτοιμα περιμένουνε, τὶς πόρτες σου ν' ἀνοίξεις,
Γιὰ νὰ περάσουν σὲ χωριά, σὲ πόλεις σου καὶ σ' ὅλα
Νὰ πᾶνε τὰ λιμάνια σου καὶ στὰ νησιά σου ὅλα.
Γιὰ νὰ ἵδοῦν οἱ Βρεττανοὶ πῶς ξέρει ή 'Ιταλία
Νὰ σώζῃ χῶρες λατρευτές, ὡσὰν ἐσένα, 'Ελλάδα.

'Ελλάδα (μὲ τόνο Λακωνικὸ καὶ θυμωμένο).

Τῶν Βρεττανῶν τὰ θωρηκτὰ δοιλεῖες δὲν σκορπάνε
Οἱ Βρεττανοί ναι Βύρωνες, ποὺ Λευτεριὰ λατρεύουν.
Μὰ κι' ἂν ἔχθρος ἐπίβουλος φαινότανε μπροστά μου
Ἐγω παιδιὰ λιοντόκαρδα, ἔχω παιδιὰ δικά μου
Πώχουν στὸ χέρι τ' ὄλευθρου τ' ἀνίκητα τὰ ὅπλα.
Ἐχουν δρεπάνια στὴν ψυχή, μαχαίρια στὴν καρδιά τους
Καὶ ξέρουν νὰ θερίζουνε τῶν ὑπουλων τὰ στίφη.
Μακριά μου ή ἀζήτητη δική σας προστασία,
Μακριά μου ή ἀπόδοσκλητη 'Ιταλικὴ βοήθεια.
Βγάλε τὸ προσωπεῖο σου, Βάρβαρε, πέταξε το,
Πέταξε κάτω τῆς ψευτιᾶς τὰ δολερὰ ψιμύθια
Κι' ἀσε νὰ δῶ τὴ δολερὴ κι' ἀπαίσια μορφή σου
Κι' ἀντὶ θερμοχαιρετισμῶν ἐγὼ νὰ τῆς προσφέρω
Τὴ βδελυγμιά, ποὺ σὲ μικρούς, ὠσὰν ἐσένα, πρέπει.
Σὰν νέος Μόμιος ἔρχεσαι, κατάκτησες γυρεύεις,
Λεηλασίες κι' ἀσεβεις καταστροφὲς νὰ σπείρης.
Τοῦ Μόμιου εἶσαι τὸ φάντασμα, μὰ μάθε πῶς ἔχάμη
Κι' ἄλλο ποτὲ δὲν θὰ φανῇ ἐκατὸν-σαράντα-έξι.
Οἱ πόρτες μου κατάκλειστες! Κι' ὁ κάθε διαρρήκτης
Θὲ ν' ἀντιχρύση πίσω τους τὰ στήθη τῶν παιδιῶν μου
Σὰν τείχη σιδερόχτιστα καὶ συντριμμὸ θὲ νᾶβρη,

('Ενῶ ή 'Ελλάδα λέει τὰ τελευταῖα λόγια της,
δ' 'Ιταλὸς ἀπομακρύνεται δειλά, δειλά, μὲ ὕφος
δόλιου καὶ ψεύτη π' ἀποκαλύφθηκε) καὶ κλείνει
ἡ αὐλαία.

Β' ΠΡΑΞΗ

‘Η Ἑλλάδα ἐμψυχωμένη ἀπὸ^{τὸ}
τὸ δοξασμένο παρελθόν της.

(Παρουσιάζεται ἡ Ἑλλάδα καὶ μιλεῖ γιὰ τὸ δοξασμένο παρελθόν της κι' ἔπειτα, ἐνῷ ἐκείνη στέκει σὲ ὄνειροπόλο στάση, σ' Ἐκεῖνο μὲ τὴν ψυχὴ ἀτενίζοντας, παρουσιάζονται στὴ σκηνὴ οἱ μιρφὲς ποὺ καὶ στὴ θύμησή της περνᾶνε).

ΕΛΛΑΔΑ

Τί, ζούδια κι' ἀν δρμήσουνε κι' ἀν ἔχυθοῦν χιλιάδες Γυρεύοντας νὰ πνίξουνε τ' ἀνίκητο λιοντάρι !

‘Ωσὰν ἀνεμοστρόβιλος θάρθη ὁ ἀφανισμός τους !!

“Ομως, αὐτὰ τῶν φρόνιμων ὁ νοῦς τὰ συλλογιέται.

Κι' ὁ Μουσολίνι βρίσκεται σὲ ἀφοσύνης χάος.

Μεθᾶ μπροστὰ στ' ἀτέλειωτα τ' ἀσκέρια τοῦ στρατοῦ του Γιατὶ δὲν ἔρει πῶς νικοῦν τὰ λίγα τὰ παιδιά μου.

Δὲν ἔρει πῶς τὸ χῶμα μου θὰ ἔπειτάξῃ ἀκόμα

Κι' ὅλους τοὺς ἀθανάτους μου, ποὺ ἔτινάξαν χῶρες

Καί, ποὺ στρατοὺς ἐντρόπιασαν ἀμέτρητους βαρβάρων

Θ' ἀναστήθοῦν οἱ ἥρωες οἱ διαλεχτοὶ τῆς Νίκης

“Ολα τὰ παλληκάρια μου κι' οἱ παλληκαροποῦλες

Καὶ θὰ γινοῦνε στήριγμα στὰ νέα τους ἀδέλφια.

Κι' ἐλάτε, ἔναντι μψετε οἱ Σαλαμινομάχοι !!

(Καὶ νά! παρουσιάζονται 3 Σαλαμινομάχοι ὅπλιτες μ' ἀσπίδες καὶ δόρατα καὶ ἀπαγγέλλουν μὲ μέτρο τὸν “Παιᾶνα” τῆς Σαλαμίνος).

ΟΙ ΣΑΛΑΜΙΝΟΜΑΧΟΙ

‘Ω παῖδες Ἑλλήνων ἵτε !.

Ἐλευθεροῦτε Πατρίδα.

Ἐλευθεροῦτε δὲ παῖδας, γυναικας

Θεῶν τε πατρώων ἔδη.

Θήκας τε προγόνων.

Νῦν ὑπὲρ πάντων ἀγών.

ΕΛΛΑΣ

“Ηρωα τῆς Ἐπτάλοφης, τρανὲ Παλαιολόγε,
Μὲ τὸ δικό σου τὸ σπαθὶ καὶ πὰλι θὰ νικήσω.

(Καὶ παρουσιᾶζεται ὁ Μαρμαρωμένος Βασιλιάς,
Κωνσταντīνος ὁ Παλαιολόγος, τὸ ἀθάνατο ήρωϊκὸ
πνεῦμα τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς).

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Μαρμαρωμένος Βασιλιάς καὶ θὰ ξυπνῶ ἀπ’ τὸ μνῆμα
Τὸ μυστικὸ καὶ τάβρετο, ποὺ θὰ μὲ κλιῆ, θὰ τρέχω
Καὶ Καλιφάδων νικητὴς καὶ χάρων κυνηγάρης
Πέρα στὴν Κόκκινη-Μηλιὰ θὰ παίρνω τὴν ἀνάσα.

ΕΛΛΑΣ

Ρήγα Φεραίε, ή ποθητὴ σὲ κράζει Λευτεριά σου!

Ο ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΔΑΙΟΣ

μὲ τὴν λύρα του θὰ πῆ:

Μᾶς κράζει ή Πατρίδα, μᾶς θέλει, μᾶς πονεῖ
Ζητᾶ τὴ συνδρομή μας μὲ μητρικὴ φωνή.
Καλύτερα μιᾶς ωρας ἐλεύθερη ζωή.
Παρὰ σαράντα χρόνια σκλαβιὰ καὶ φυλακή.

ΕΛΛΑΣ

Κολοκοτρώνη ἀτρόμητε καὶ τοῦ Μωρηᾶ καμάρι.

Ο Θ. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ

Ἐγὼ βουνῶνε βασιλιάς, π’ “Ανίκητο” μὲ λένε
Θὲ νὰ σᾶς ψήσω ζωντανούς, ἔχθροι, καὶ μὴ ζυγῶστε
Θὲ νὰ σᾶς ψήσω ζωντανούς, Εἴμι ὁ Κολοκοτρώνης!.

ΕΛΛΑΣ

“Ελα στοιχειὸ τῆς θάλασσας, ἀθάνατε Κανάρη.

Ο ΚΑΝΑΡΗΣ Ο ΠΥΡΠΟΛΗΤΗΣ

Ανέβα φωτοβόλημα στὰ ὑψη, ναυαρχίδα
Τοῦ Καραλῆ. Παραγγελιὰ τὴν ἔχω ἀπ’ τοὺς σφαγμένους

τῆς Χίου, τέτοιο πλέοντα ἀπόψε νὰ σοῦ δώσω.
"Ανοιξε τόπο θάλασσα στὰ μαῦρα σου τὰ βάθη
Γιατὶ καράβια ἔχθρικὰ συντρίμμια θὰ σοῦ στείλω.
Νὰ μάθουνε κι' οἱ κόσμοι σου 'Ελλάδα καὶ Κανάρη.

ΕΠΛΡΔΑ

Τοῦ Ζάλογγου οἱ Σουλιώτισσες, τοῦ κόσμου περιφάνειο.

3 ΣΟΥΛΙΩΤΙΣΣΕΣ

ἡ πρώτη θὰ πῇ:

'Εμεῖς τρανὲς Σουλιώτισσες γενιὰ τῶν Τζαβελαίων!!
Σκοτώθηκαν οἱ ἄνδρες μας καὶ οἱ ἔχθροι ζυγόνουν.
Μὰ σκλάβεις δὲν θὰ πέσωμε στὰ μισητά τους χέρια.
Στὸ βάραθρο τ' Ἀχέροντα ἀς βροῦμε σωτηρία.
Κάλλιο ἔνδοξος θάνατος παρὰ σκλαβιὰ καὶ ζήση
Στὴ στεριὰ δὲν ζῆ τὸ ψάρι κι' ὁ ἀνθὸς στὴν ἀμμουδιὰ
Κι' οἱ Σουλιώτισσες δὲν ζοῦνε δίχως τὴν ἐλευτεριά.

ΕΠΛΡΔΑ

Νά την κι' ἡ Μπουμπουλίνα μου τοῦ πόλεμου ἡ γραμμένη.

(Παρουσιάζεται ἡ Μπουμπουλίνα καὶ ἕνας Μωραΐτης τῆς μάχης τῆς φέρνει μήνυμα, πὼς σκοτώθηκεν ὁ γιός της.)

Ο ΜΩΡΑΪΤΗΣ ΠΟΛΕΜΙΣΤΗΣ

Κυρὰ μεγάλη τοῦ Μωριά, τρανή μας Λασκαρίνα
Φρικτὸ γιὰ σένα μήνυμα!! Ὁ γιόκας σου σκοτώθη!

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑ

(μὲ τὸ βλέμμα μαχριὰ πρὸς τὴ μάχη).

Σύρε παιδί μου στὸ καλὸ καὶ σὺ γιὰ τὴν 'Ελλάδα,
Ἐφτὰ γιοὺς σὰν καὶ σένανε θᾶδινα στὴν ἀράδα.
Νὰ πάρουν μὲ τὸ αἷμα τους πάλι τὴ Λευτεριά της
Γιὰ Κείνην σᾶς γεννήσαμε καὶ πέστε σὰν παιδιά της.

ΕΠΛΡΔΑ

Τῆς Βρεττανίας γέννημα, Βύρωνα λατρευτέ μου.

Ο ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝΑΣ

Τὴν χώρα τὴν ἀθάνατη σκλάβα νὰ βλέπω τώρα
Πληγώνεται μου ἡ καρδιὰ φαγίζεται ἡ ψυχή μου.
Ξύπνησε Ἐλλάδα! ὁ Μαραθών κι' ἡ Σαλαμίς σὲ κράζουν
Τ' ἀρχαῖο μεγαλεῖο σου νέα ὅς πετάξῃ κλώνια!!
Αὐτοῦ καὶ γὼ προσκυνητής, σοῦ φέρων τὴν ζωή μου
Τ' εἰν' θεῖκὸ γιὰ Σένανε κανένας νὰ πεθαίνῃ:

ΕΛΛΑΣ

'Ανίκητους ἀνάθρεψα κι' ἀνίκητος θὲ νᾶναι
'Ο κάθε Νεοέλληνας κάθε νέο παιδί μου.

(Μετὰ τὸ παρελθὸν παρουσιάζεται ὁ νέος "Ἐλλῆνας φουστανέλλοφόρος κι' ὑπόσχεται νὰ θυσιαστῇ ἀπαγγέλλοντας τὸν "Ορκο τοῦ Κ. Παλαμᾶ).

Ο ΝΕΟΕΛΛΗΝΑΣ

Κι' ἀν βάρβαροι τὴν πόρτα σου χτυποῦνε
Μητέρα τὰ παιδιά σου ξαγρυπνοῦνε.

'Ορκίζομαι στὴ φλόγα τῶν Ὁμήρων
'Ηρώων γεννήτορα μὲ τὴν Ἰλιάδα,
Στοῦ λόγου, στῆς ίδεας καὶ τῶν ὄνειρων
Σ' Ἐσένανε ἀθάνατη Ἐλλάδα.

'Ορκίζομαι στὸ φῶς καὶ στὴν ὑγεία
Στὴν καθαρὴ τῆς ἀρετῆς λαμπάδα.
Στὴν πίστη τῶν πατέρων τὴν ἀγία
Τοῦ χαμοῦ καὶ τῆς νύχτας ὀδηγήτορα
Πότε Ἀθηνᾶ καὶ πότε Παναγία
Τοῦ ἀλλόφυλου νικήτορα, καταλύτορα.

'Ορκίζομαι στὴ γλύκα τῆς Εἰοήνης
Στὰ γλαυκὰ λιόφυτα, στὰ ξανθὰ κίτρα
Στὴν ὁμορφιά, ποὺ ἀπὸ τὴ βρύση χύνεις
Τῆς τέχνης κι' ἀπὸ τῆς φύσης τὰ μαστάρια,
'Ορκίζομαι, γῇ θεία τῆς Ρωμιοσύνης
Στ' ἀρχαῖα σου καὶ στὰ νέα παλληκάρια
—Φωκάδες, Καραϊσκάκηδες, Λεωνίδες.—
"Η τὴν ἀσπίδα ἡ στὴν ἀσπίδα ἐπάνω
'Ορκίζομαι σὲ Σὲ τοὺς Διγενῆδες, ποὺ γεννᾶς
Θὰ νικήσω ἢ θὰ πεθάνω.

Τέλος Β' Πράξης κλείνει ἡ αὐλαία.

Γ'. ΠΡΑΞΗ

‘Η Ἑλλάδα φίγνεται στὸ νέο ἀγῶνα.

Τὸ σπίτι τοῦ Καπετὰν Νικήτα στὴ Γουμενίτσα τῆς Ἡπείρου. ‘Η σκηνὴ δεύχνει ἐσωτερικὸ δωματίου. Ὁ Κάν Νικήτας μὲ τὴ γυναῖκα του τὴν κ. Ἀσπασία, μὲ τὸ γυιό του τὸν Ἀριστο καὶ τὴν κόρη του τὴ Μόσχω, λείπουν στὰ Γιάννενα. Στὸ σπίτι ἔχει μείνει μόνο ἡ Γιαγιά Ζαφείρω μὲ τὸ δεκαπεντάχρονο ἐγγόνι της τὸ Νότη.

Οἱ Ἰταλοί, καθὼς καταδιώκονται στὸν Καλαμᾶ ἀπὸ τοὺς Ἑλληνες, παίρνουν δσους βρίσκουν στὰ χωριά γιὰ δμηρους. Παίρνουν πολλοὺς κι' ἀπὸ τὴ Γουμενίτσα.

ΣΚΗΝΗ Α'.

ΓΙΑΓΙΑ ΖΑΦΕΙΡΩ

Παιδί μου, Νότη, δὲν ἀκοῦς; τῶν Ἰταλῶν τ' ἀσκέρι
Κακὸ μεγάλο ἔπαθε στοῦ Καλαμᾶ τὶς ὅχθες,
Ἄπὸ τὰ δοξασμένα μας γενναῖα παλληκάρια.
Ἐσπάρθηκεν ἀπὸ νεκροὺς ὀλόκληρη ἡ πεδιάδα.
Κι' ὁ Καλαμᾶς φορτώθηκε χιλιάδες σκοτωμένους
Καὶ τοὺς κυλᾶ στὴ θάλασσα, γιατὶ ἔτσι τὸν διατάξαν
Οἱ τρομεροὶ ἀκρίτες μας, εὐζῶνοι καὶ φαντάροι.
Μὰ δσοι Ἰταλοὶ ἔεφύγανε καὶ τῷβαλαν στὰ πόδια,
Λένε, πῶς συλλαβθαίνουν γέρους, γυναικοπαίδια
Καὶ πῶς τοὺς παίρνουν δμηρους, τάχατες αἰχμαλώτους,
Γιὰ τοῦτο, γιέ μου, σήμερα, μὴ φύγης ἀπ' τὸ σπίτι.
Λείπουνε καὶ πατέρας σου καὶ μάνα, κι' ἀδελφή σου
Κι' ὁ ἀδελφός σου ὁ Ἀριστος, πανάκοιβά μου ἀγγόνια.
“Αν ἥταν δλοι τους ἐδῶ δὲν θάχα ἐγὼ τὸ φόβο.
Γιατὶ κανένας δὲν μπορεῖ μὲ τέτοιους νὰ τὰ βάλῃ
Λεβέγτες σὰν τὸν Ἀριστο, σὰν τὸν τρανὸ πατέρα.

ΝΟΤΗΣ

Γιαγιά μου, έσύ, μή σκιάζεσαι, γιατί κι' ἄν μᾶς συλλάβουν
Γερήγορα οἱ γενναῖοι μας θὰ μᾶς ἐλευθερώσουν.
(Καὶ νά, μπαίνουν στὴν αὐλὴ δυὸς Βερσαλλιέροι)

‘Ο ἔνας λέει:

Avanti, questi due. (κι' ἐτοιμάζονται νὰ τοὺς πιάσουν).

ΓΙΑΓΙΑ ΖΑΦΕΙΡΩ

‘Ανανδροί, τί γυρεύετε ἐδῶ στοῦ Καπετάνιου;
‘Ἐδῶ’ ν’ καπετανέϊκο τοῦ γιοῦ μου τοῦ Νικήτα
‘Οπῶχει λεβεντόπουλα κι' ἔχει λεβεντοπούλες.
Πούχανε πρωτοπάππο τους τὸ Μπότσαρι ἀπ' τὸ Σούλι...
Κι' ἔγω ’μαι τῆς Τζοβέλαινας ή πρώτη ἔξαδέλφη.
Φτωχοὶ κουτοί καὶ δύστυχοι! ‘Έγὼ ἐσᾶς λυποῦμαι
Πιούρθατε νὰ τὰ βάλετε μὲ τέτοιαν Ἀμαζόνα
Σὰν τὴν Ἑλλάδα. Ξαφνικό, ἀμοιδοί, θὰ σᾶς ἔρθη,
Τέτοιο ποὺ δὲν ἐγράφτηκεν ἄλλο στὴν ίστορία
‘Αλλά, βαρδᾶτε σεῖς ἐμπρόδες καὶ μεῖς ἀκολουθᾶμε.
(Βγαίνουν μπροστὰ οἱ Βερσαλλιέροι ζαλισμένοι
καὶ πίσω ή γριὰ Ζαφείρω μὲ τὸ Νότη).

Κλείνει ή αὐλαία.

ΣΚΗΝΗ Β'.

Φτάνουν ἀπὸ τὰ Γιάννενα δ Κὰν Νικήτας καὶ ἡ
κ. Ἀσπασία, ποὺ μόλις μπήκανε στὴ Γουμενίτσα
ἄκουσαν τὸ γεγονός.

ΚΑ ΔΣΠΑΣΙΑ

Ποῦ τολπιζα, Νικήτα μου, τέτοια μαντᾶτα νῦχω
Τὸ πόδι μόλις πάτησα μέσ' στὴν Ἡγουμενίτσα,
Ποιδὸς ξέρει ή Μάννα Ζαφειρώ, ποῦ βρίσκεται ή καῦμένη
Ποιδὸς ξέρει τὸ παιδάκι μου, τί πίκρα θὰ τὴν ἔχῃ-

Κάν ΝΙΚΗΤΑΣ

Γυναῖκα, μὴν πικραινέσαι, γρήγορα θὰ ξανάρθουν.
Ξέρε το, ἡ μάννα Ζαφειρώ, πῶς δὲν λιγοψυχάει
Οὕτε μπροστὰ στὸ θάνατο! Σουλιώτισσα ἡ ψυχή της!
Δὲν ἀκουσες πῶς διαλαλοῦν σ' ὅλη τὴ Γουμενίτσα
Τὸ θάρρος της, ποὺ γίνηκε στοὺς Ἰταλοὺς φοβέρα;
Κι' ἀντὶ σὰν σκλάβια νὰ τὴν πᾶν, πήγαινε σὰν ἀφέντρα
Καὶ μὲ καμάρι κράταγε τὸ Νότη ἀπὸ τὸ χέρι.

(Φτάνουν τώρα τὰ δυὸ ἀδέλφια: ὁ "Αριστος
ντυμένος ναύτης καὶ ἡ Μόσχω ντυμένη νοσοκόμος).

ΜΟΣΧΩ

'Ακούσαμε τὴ μάννα μας, πῶς πίκρα τὴν ἐπῆρε
Γιὰ τὴ Γιαγιὰ τὴ Ζαφειρώ καὶ τὸ μικρὸ ἀδελφό μας,
Θάρρος, μητέρα! Ἐγὼ θαρρῶ, πῶς, νίκη μὲ τὴ νίκη,
Πίσω, πάλι, θὰ πάρωμεν ὅλους τοὺς αἰχμαλώτους.
'Εγὼ φεύγω στὸ μέτωπο ἀπόψε, μὰ ἔχω ἐλπίδα,
Πώς, ὅταν πιά, μὲ τὸ καλό, θὲ νὰ ξαναγυρίσω
Τὸ Νότη, τὴν καλὴ Γιαγιά, θὲ νᾶβρω σπίτι, πίσω.

ΑΡΙΣΤΟΣ

'Αλήθεια, ναί, Μητέρα μου! Νικάει ὁ στρατός μας
Καὶ τοὺς ἀγαπημένους μας θὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ.
Νά, ἐμεῖς στὸν Πατανικολῆ αὔριο θὲ νὰ μποῦμε
Κι' ἀλλοίμονο στὸ Ἰταλικὸ καράβι, ποὺ θὲ νᾶβγη
Πρὸς τ' ἀνοιχτὰ καὶ τὴ φωλιὰ τοῦ Τάραντα θ' ἀφήσῃ.

ΑΡΙΣΤΟΣ καὶ ΜΟΣΧΩ μαζὶ

Καὶ τώρα «γειὰ» μαννούλα μας καὶ Σύ, καλὲ πατέρα.
(Χαιρετιοῦνται καὶ ἡ μητέρα δίδοντας στὸν καθένα
ἀπὸ ἕνα εἰκονισματάκι τῆς Παναγιᾶς, λέει:)

Κα ΑΣΠΑΣΙΑ

Σύρτε, παιδιά μου, στὸ καλὸ κι' ἡ "Αχραντη Παρθένα.
Ἡ Μάννα τῆς Ἑλλάδας μας τὴ νύκη νὰ σᾶς δίνη.
Νά, πάρετε τὴ χάρη της καὶ κλείστε την στὸν κόρφο
Προστάτις σας στὸ σπιτικό, προστάτις καὶ στὴ μάχη.

Καν ΝΙΚΗΤΑΣ

Μὲ τὴν εὐχὴν τῆς Παναγιᾶς, ναί, στὸ καλὸ παιδιά μου.
(πρὸς τὴν γυναικαν τοῦ)

Καὶ τώρα Ἀσπασία μου, νὰ πάρης τὴ δουλειά σου
Πάρ' τὸ μαλλί, ποὺ φέραμε, γρήγορα μοίρασέ το
Σ' ὅλες τὶς Γουμενιώτισσες, νὰ πλέκουν νύχτα μέρα
Γιὰ τὰ γενναῖα μας παιδιά, κάλτσες, ζεστὲς φανέλλες.
Δὲν φτάνουν δσα πλέχτηκαν. Ξέρεις, παιδιῶν χιλιάδες
Πᾶνε διαρκῶς στὸ μέτωπο κι' εἶνε βαρὺ τὸ κρύο.
Κι' ἔγω θὰ πάω γιὰ δουλειές, κεῖ κάτω στὸ λιμάνι.
Διορθώνουν τὰ καράβια μας καὶ πρέπει νὰ τελειώνουν
Γιατὶ πολλὰ θὰ χρειασθῇ ἀκόμη ἡ Πατρίδα.

Τέλος Γ'. πράξης
Κλείνει ἡ αὐλαία.

Δ' ΠΡΑΞΗ

(‘Η κ. Ἀσπασία κάθεται στὴν αὐλὴ σὲ μιὰ
παλυμόρόνα καὶ πλέκει. Μπαίνει δὲ Κάν Νικήτας
μ' ἔνα γράμμα στὸ χέρι. Δείχνει κατασγκινημένος).

Καν ΝΙΚΗΤΑΣ

Ποῦ νάρθω στόμα νὰ στὸ πῶ, γλῶσσα νὰ σοῦ μιλήσω,
Γυναικα

Κα ΑΣΠΑΣΙΑ

Τί; μὴ γύρισαν δὲ Νότης κι' ἡ μητέρα;

Καν ΝΙΚΗΤΑΣ

Γυναικα, τὰ δελφίνια μας στεφάνωσεν ἡ Νίκη.
Μὰ δάκρια μὲ παίρνουνε κι' ἀπ' τὴν χαρὰ ἡ μιλιὰ μου
Σταμάτησε. Νὰ, διάβαστα, στὰ γράφει δὲ Ἄριστός μας.

Κα ΑΣΠΑΣΙΑ

Ἄσ "Εχει δόξα ἡ Παναγιά! δῶσε μου νὰ διαβάσω.

(Διαβάζει)

Μαννοῦλα μου, μᾶς πρόσμενε νίκης γλυκὸ γιορτάσι
Μέσα στήν Ἀδριατική, κι' Εύχή σου κι' ἄλλο νάρθη! :
Τριάντα δυὸ ναυτόπουλα μαξὶ κι' ὁ Ἰατρίδης
Ἄπὸ τὴν Πάτρα, μπήκαμε στὸν Παπανικολῆ μας
Καὶ λὲς κι' ἀνέμοι τοξεραν κι' οἱ θάλασσες, ἀκόμα,
Κι' ἀνοιγαν τὴν ἀγκάλη τους καὶ χάδια μᾶς ἐδίναν.
Κι' ἐμεῖς στὴν Ἀδριατικὴ ἀράξαμεν, ώς ὅτου
Θωροῦμε Ἰταλικὰ βαρειά, πολεμικά, γεμάτα
Μὲ στρατιῶτες κι' ὑλικό, στὴν Ἀλβανία νὰ πᾶνε.
Φρενιάζει ὁ Παπανικολῆς! Βουτιέται! ξεβουτιέται!
Κι' ὁ Ἰατρίδης πρόσταξε: «Τορπιλιστὲς ἀρχίστε!»
Πρῶτος βαρῶ κι' ἀλάθευτη τοὺς ἔφθασ' ἡ τορπίλη.
Ξαναβαροῦμε τρεῖς κι' ἑφτά, χωρὶς αὐτοὶ νὰ ξέρουν
Ποῦθε πεταγεται ἡ φωτιά, σὰν νά τηνε ξερνοῦσεν
Ἡ θάλασσα μονάχη της, γιατὶ κι' αὐτὴ μισεῖ τους.
Τέσσερα πῆγαν τοῦ χαμοῦ... Καὶ μεῖς παίρνονυμε δρόμο...
Γερὸς ὁ Παπανικολῆς, ὀλόγερος γυρνοῦσε
Περήφανος ἀρμένιζε τὴ νίκη τραγουδοῦσε.
(καὶ φιλῶντας τὸ γράμμα)

Ω γράμμα, ποὺ σὲ γράψανε τὰ νικηφόρα χέρια
Τοῦ Ἀριστού μου τοῦ χρυσοῦ. (πρὸς τὸ Νικήτα)

Εἰδες, Νικήτα, νίκες ;

Καν ΝΙΚΗΤΑΣ

Ἄσ ἔχει δόξα ἡ Παναγιὰ κι' ἄς κάμη ώς τὸ τέλος
Μὲ τέτοιες νίκες πάντοτε νὰ ὑψωθῇ ἡ Πατρίδα.

(Μέσ' στὴν ὥρα μπαίνει ἡ Μόσχω κρατώντας τὸ
Νότη ντυμένο εὐζωνικά, παρασημοφορημένο καὶ
πληγωμένο στὸ πόδι καὶ στὸ χέρι.)

Κα ΑΣΠΑΣΙΑ

Ω θησαυροί μου! θησαυροί! Τί βλέπω; Θέ μου, ὁ Νότης!

Καν ΝΙΚΗΤΑΣ

Παιδάκια μου, πῶς φτάσατε μέσ' στῆς χαρᾶς τὴν ὥρα;

Κα ΑΣΠΑΣΙΑ

Νότη μου, πῶς εὐρέθηκες στῆς Μόσχως μας τὰ χέρια;

Καν ΝΙΚΗΤΑΣ

Ποῦν' ἡ Γιαγιά ἡ Ζαφειρώ; Τί γίνηκε ἡ καημένη;

Κα ΑΣΠΑΣΙΑ

Καὶ σύ, πῶς ἐπληγώθηκες, μικρέ μου; Πές, ἄχ! πές μου.

ΝΟΤΗΣ

Μᾶς πήρανε τοὺς διηρούς σ' ἔνα χωριὸ χωμένο
Μέσα σὲ δύσβατα βουνὰ κι' ἀπόκρημνα λαγκάδια
Καὶ λέγαν, πῶς δὲν θάψτανεν ἐκεῖ ποτὲ ὁ στρατός μας,
Γιατὶ δὲν εἶχε διλόγυρα δρόμους πλατειὰ ἀνοιγμένους.
“Ομως ἐβγῆκαν σ' ὅλα τους τὰ σχέδια γελασμένοι:
Ἐφτάσαν οἱ εὐζῶνοι μας, ποὺ δρόμους δὲν γυρεύουν
Καὶ ποὺ τοὺς βράχους ξεπερνοῦν καὶ τοὺς γκρεμοὺς

[πηδοῦνε

Καὶ μπάμ! καὶ μπούμ! σὰν κεραυνοὶ οἱ Ἑλληνικὲς ὁβίδες.
Σὲ κόλαση ἀξεδιάλυτη τοὺς φίγουν τὰ κανόνια.
Σκοτώνονται... τὰ χάνουνε... Τὰ χαρακώματά τους
Ἀφήνουν καὶ τ' ἀντίσκηνα καὶ φεύγουν κι' δλο φεύγουν
Καὶ παραποῦνε καὶ χωριὸ καὶ διηρούς μαζί του.
Τότε ἀπ' τοὺς πρώτους ἔφευγα μὲ τὴ Γιαγιά Ζαφείρω
Κι' ἀφοῦ καλὰ τὴν ἔκρυψα σ' ἀπόμερο ἔνα δάσος
Ἄπο ἐλάτια φουντωτὰ καὶ πεῦκα καὶ πλατάνια,
Ἐτρεξα μέσ' στὸ εὐζωνικὸ κι' ἐγὼ νὰ πολεμήσω,
Στὴ νέα μάχη, πάρχισε κοντά στὸ Ψηλοβιοῦν.
Στολὴ φορῶ εὐζωνική, τὴν ξιφολόγχη παίρνω
Σκοτώνω ἐδῶ, σκοτώνω ἐκεῖ κι' ἐχθροὺς πολλοὺς σωριάζω.
Μὰ ξάφνου σφαιρά μέ βρηκε μὲσ' στὸ δεξὶ ποδάρι.
Καὶ ζαλισμένος ἔπεσα....
Κι' ἀμ' ἄνοιξα τὰ μάτια
Βρέθηκα μέσα στὰ γλυκὰ τῆς Μόσχως μας τὰ χέρια.

ΜΟΣΧΩ

Σὰν λαβωμένους φέρανε μητέρα ἀπὸ τὴ μάχη
Κι' ἀκούστηκε, πῶς ἔφεραν μικρὸ ἔνα παλληκάρι
Ἐτρέξαμε περίεργα νὰ δοῦμε τὸν γενναῖο,

Κι' ώ Θέ μου! τί συγκίνηση, τί δάκρυα μὲ πῆραν
Σάν γνώρισα, πώς ήτανε δ' ἄφοβός μας Νότης!
Τὸν συνεφέρων μὲ σπουδή.. τὰ τραύματα τοῦ δένω.
Καὶ ἀνοιξε τὰ μάτια του καὶ σιγανομιλοῦσε.
Τουφέκι πάλι γύρευε ἔχθρον, νὰ κυνηγήσῃ
Καὶ νὰ σὲ λίγο λοχαγὸς φτάνει καὶ τὸν γυρεύει.
Καὶ μὲ παινέματα πολλὰ παράσημο τοῦ βάνει.

Κἄν ΝΙΚΗΤΑΣ

Καὶ τώρα πρέπει ή Γιαγιά, ποῦ βρίσκεται νὰ δοῦμε,
(Ξάφνου μπαίνει ή Γιαγιά Ζαφείρω) [

ΝΟΤΗΣ

Νάτηνε, νάτην ή Γιαγιά!

ΝΟΤΗΣ καὶ ΜΟΣΧΩ

Γιαγιά, χρυσή γιαγιά μας.

Κἄν ΝΙΚΗΤΑΣ

Θεέ μου τί εύτύχημα! Μητέρα μου!

Κα ΔΣΠΑΣΙΑ

Μητέρα!

ΓΙΑΓΙΑ ΖΑΦΕΙΡΩ

Γειά σας, χαρά σας, μάτια μου, παιδάκια μου ἀντρειωμέναι!
Μὴ σκιάζεστε κι' ἀπὸ κακὸ δὲν πέρασα κανένα
Καὶ σεῖς πῶς ἐπεράσατε; Παιδιά μου, ή συλλογιά μου
Λεπτό δὲν σᾶς παράτησε, ἔγνοια μου ἐσεῖς μονάχη.
(δείχνοντας τὸ Νότη).

Καὶ τὸ παιδί μὲ τραύματα! μὲ τὸ παράσημό του!

Κἄν ΝΙΚΗΤΑΣ

"Ασε μητέρα τὸ παιδί καὶ τὰ δικά σου πές μας.

ΓΙΑΓΙΑ ΖΑΦΕΙΡΩ

Σάν μ' ἄφησεν δ' Νότης μας ἐκεī στὴν Κρύα Βρύση
Πεῦκα, πλατάνια ἀπλώσανε τὰ θαλλερὰ κλαδιά τους
Καὶ μέ κρυψαν καὶ θωρητὴ δὲν ἥμουν σὲ κανένα.

Παιδιά μου, κάτω στὰ κλαδιά ἐκεῖνα ἔαποστάζαν
Τ' ἀθάνατα κλεφτόπουλα σὲ χρόνια σκλαβωμένα
Καὶ λέω, πώς ή ψυχούλα τους κρυμμένη μὲσ' στὰ δέντρα
Ἄγρυπναγε γιὰ μένανε καὶ μ' ἔσωσε ἀπ' τοὺς χάρους,
Θαρρεῖς καὶ κείνα ἔρουνε, πώς ἔχω ἀναθρεμμένα
Κι' ἐγὼ νέα κλεφτόπουλα ἀνδρεῖα σὰν ἐκεῖνα.

(πρὸς τὸ Νότη)

Γιατί, παλληκαράκι μου, τὰ κατορθώματά σας
Καὶ σένα καὶ τοῦ Ἀριστού μὲ τὸν Παπανικόλη,
Τὰ ἔμαθα, τὰ χάρηκα, τοὺς ἔκαμα καμάρια
Ἄμετρητα ὡς θὰ κάμω τους τώρα, ποὺ σπίτι πάλι
Μ' ἔφεραν τὰ εὐζωνάκια μας καὶ τοῦ Θεοῦ ἡ χάρη.
Πολλὴν ὥρα δὲν ἔκατσα στὸ δάσος κι' ἀγναντεύω
Εὐζωνικὸν νὰ δρασκελᾶ τὸ λόφο τὸν ἀντίκρυ.
Τρέχω μὲ πόδια κόρης νιᾶς καὶ γοήγορα τοὺς φτάνω
Καὶ μὲ καλωσωρίσανε, γιατί ἔεραν δὲ Νότης
Πώς εἰν' δικῆ μου λεβεντιά. Κι' ὅλοι γι' αὐτὸν μιλοῦσαν
Γιὰ τὴν ἀνδρεία πούδειξε καὶ γιὰ τὴν ἀφοβιὰ του.
Γι' αὐτὸν τραγούδια μούψαλαν καὶ μ' ἔβαλαν στὸ κάρρο
Ποὺ σήκωνε βαρύ, βαρὺ καὶ βροντερὸν κανόνι
Κ' ἔφτασα σὰν ἡρώϊσσα, παιδιά μου στὸ χωριό μας,
Γιατὶ τὰ εὐζωνάκια μας στὰ Γιάννενα πηγαῖναν
Κ' ἔπρεπε νὰ περάσουνε κι' ἀπὸ τὴν Ἡγουμενίτσα.

Καὶ ΝΙΚΗΤΑΣ

Γυναικα, τὸ περίμενες νᾶρθουνε μαζευένες
Τόσες χαρὲς ἀνήκουνστες, τέτοια γλυκειά εύτυχία;

Καὶ ΔΣΠΑΣΙΑ

Καλὰ, Νικήτα, τδλεγες. Τὰ λόγια σου ἀληθέψων
Ἄτρομητη ἡ μητέρα μας. Ἡρωες τὰ παιδιά μας.

ΓΙΑΓΙΑ ΖΑΦΕΙΡΩ

Καὶ τώρα φέρετε ἀγιασμὸν τῆς Παναγιᾶς καὶ μῆρο
Νὰ τὰ εὐχηθῶ χίλιες φορὲς καὶ νὰ τὰ χιλιαγιάσω
Μ' αὐτὰ νὰ γιάνω τὶς πληγὲς τοῦ γιόκα μας τοῦ Νότη.

ΜΟΣΧΩ

Θεέ μου, νοιώθω στὴν ψυχὴν μιὰ τέτοια περηφάνεια
Τέτοια χαρὰν ἀνείπωτη, ποὺν θέλω νὰ ὑψώσω
Δοξολογιὰ στοὺς οὐρανοὺς κι' εὐχὲς, εὐχὲς γιὰ δλους.
Νὰ ζήσουνε τ' ἀδέλφια μας, νὰ ζήσῃ κι' ἡ Γιαγιά μας.
Γειὰ καὶ χαρὰ στὴν μάννα μας τὴν Ἀμαζόνα Ἑλλάδα
Π' ἀνύκητη εἶν' Γιγάντισσα καὶ Γύγαντες γεννάει.

ΤΕΛΟΣ

desenvolvimento social da nação visto também que é o
único que não tem grande riqueza monetária
para ser usado como um instrumento para agradecer a
que levaram a este ponto de crise econômica e política. O
único que pode ser feito é que os países que possuem
uma economia forte devem auxiliar os países que possuem
uma economia fraca.

NOTA

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ —
— ΣΤΟ ΜΕΤΩΠΟ

ΕΡΓΟ ΕΜΜΕΤΡΟ ΣΕ 3 ΠΡΑΞΕΙΣ.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Οι εύζωνοι:

Μῆτρος

Γιάννος

Θύμιος

Τιώργος

Θάνος

Λάμπρος

Δήμος

Πάνος

Μανωλιός

Ο χορὸς τῶν ἀγγέλων

Ο πρωτάγγελος ΝΙΚΗ

Τὰ πρόσωπα τῆς θείας γέννησης

Η ΕΛΛΑΔΑ

Οι κοπέλλες:

Μπήλω

Λένω

Μαργαρώ

Φρόσω

Μαρούσω

Ἄρετώ

Γκόλφω

Κρυστάλλω

Α'. ΠΡΑΞΗ

(Ἡ σκηνὴ σὲ μιὰ πλαγιὰ τῆς Χειμάρρας. Εἶναι νύχτα φεγγαρόλουστη. Ἐνα τάγμα ἀπὸ εὐζώνους ἀγρυπνοῦν καὶ ἔκουνδράζονται στὴν ἀστροφεγγιά, παραφυλάγοντας τὴν αἰφνήδια ἔφοδο τοῦ ἔχθροῦ).

ΜΗΤΡΟΣ

Γλυκειά, γλυκειὰ ποῖν' ἡ βραδιὰ ἀπόψε καλὰ ἀδέλφια! Ψηλὰ τ' ἀσημοφέγγαρο φῶς καλωσύνης στέλνει. Κι' ὀλόγυρα ἡ σιγαλιά, θαρεῖς, ἔχει μαγέψει Τὰ δέντρα, τὰ χαμόκλαδα κι' ὄλα τὰ νυχτοπούλια. Καὶ δὲν ἀκούγεται λαλιὰ κι' εἶν' ὄλα εἰρηνεμένα... Κάπου κοιμήθη κι' ὁ βιοριάς, γαλήνεψε καὶ κείνος. Καὶ πάψανε νὰ πέφτουνε καὶ τοῦ χιονιοῦ οἱ φλοκάδες. Γιὰ ἵδετε σὰν παράδεισος ἀπλώνετ' ὄλη ἡ φύση, Θαρεῖς κι' ἔπαψε ὁ πόλεμος κι' εἰρήνη ἔχει γυρίσει.

ΓΙΑΝΝΟΣ

Ἄλήθεια, Μῆτρο μου, τὰ λέσ, παραδεισένια εἶν' ὄλα. Κι' ἀν μπόρειες τὴν καρδούλα μου ν' ἀγοιέης, νὰ κοιτάξης, Θᾶβλεπες μιὰ ἀναγάλλιαση καὶ κείνη νὰ τῇ ντύνῃ Ωσὰν τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, σὰν τὴν ἀγάπη μάνας.

ΘΥΜΙΟΣ

Μὰ τί τάχα; ἔξεχάσατε, ἀδέλφια μου, πῶς εἶγαι Χριστούγεννιάτικη βραδιὰ ἀπόψε καὶ ἀνοίγουν διάπλατα τὰ οὐράνια καὶ τοῦ Θεοῦ ἡ χάρη Σὲ γῆ, σ' ἀνθρώπους βάλσαμο μιᾶς εύτυχίας στέλνει;

ΓΙΩΡΓΟΣ

Ἄλήθεια, αὔριο Χριστούγεννα! ἐμεῖς τώρα μονάχα τὸ νοιώσαμε. Μὰ στὸ χωριό, κεῖ κάτω, ἡ καλὴ μάγνα,

πρὸν ἀπὸ μέρες τῶγραψε τὸ γράμμα αὐτό, ποὺ μοῦδρον

(Θὰ βγάλη ἔνα γράμμα καὶ θὰ διαβάσῃ τὰ ἔξῆς;) «Παιδί μου, τὰ Χριστούγεννα, ἐφέτος, θὰ μᾶς βροῦνε, Ἐσένα πάνω στὰ βουνά καὶ σπίτι ἐμὲ μονάχη. Μονάχη μπρὸς στὴν Παναγιά, γιὰ σέ, γιὰ τὴν Πατρίδα θεῷμή νὰ κάνω λειτουργιά, νίκες νὰ σᾶς χαρίζη. Κι' ἂν εἶν' ἐμέν' ἀνήμπορα, γιέ μου τὰ γερατειά μου, "Ἄς εἶν' καλὰ ἡ Μπήλιω μας κι' ἡ Λένω τῆς Μαρίνας Κι' ἡ Μαργαρὼ τῆς Γιώργαινας κι' ἡ Φρόσω κι' ἡ Μαρούσω Κι' ἀπὸ τὸν κάμπο ἡ Ἀρετὼ κι' ἡ Γκόλφω κι' ἡ Κρυστάλλω, Ποὺ τὰ κουλούρια ζύμωσαν γιὰ σὲ καὶ τοὺς εὐζώνους, Καὶ ποὺ μουλάρια πήρανε καλοσαμαρωμένα Καὶ κίνησαν γιὰ τὸ βουνό, γιὰ νὰ σᾶς φέρουν, γιέ μου, Σταφίδες, μελοκούλουρα καὶ καρυδοφοινίκια, Γλυκὸ κρασὶ γιὰ τὴ χαρὰ νὰ πιῆτε τοῦ Χριστοῦ μας Καὶ νὰ εὐχηθῆτε ἀπὸ χαρὰ τὴ νίκη τῆς Πατρίδας.

ΘΑΝΟΣ

Τί λές, βρε Τιώριο! Γιὰ τὰ ἐδῶ κινῆσαν οἱ κοπέλλες; καὶ λές, πῶς μᾶς ἐσκέφτηκαν καὶ πῶς καλὰ μᾶς φέρουν; Μ' αὐτὸ εἶναι δῶρο τοῦ Θεοῦ, ἀνήκουστη εύτυχία. 'Αλλά, πῶς δὲν ἐφάνηκαν; πῶς δὲν ἥλθαν ἀκόμη

ΠΔΜΠΡΟΣ

Καημένε Θάνο! μὴν ξεχνᾶς, πῶς πρέπει νὰ περάσουν Κακοτοπιές, πετρόβουνα καὶ πῶς τὰ μονοπάτια Στριφτά καὶ χιλιογύριστα, ποὺ φέρουν ἐδῶ πάνω.

ΔΗΜΟΣ

'Εγὼ παιδιά μου, ἔτσι μαρρῷ κι' ἔτσι τὸ βάζει ὁ νοῦς μου; Πῶς ἡ αὔγονύλα συντροφιάθέλει τὶς κοπελιές μας Καὶ πῶς θαρροῦν πουρνό, πουρνό, τῆς μέρας ἀδελφάδες.

ΠΑΝΟΣ

Καλὰ τὸ λέει ὁ Δῆμος μας· μὲ τὴν ἡμέρα θάρρουν Κι' ἄδικα θὰ καθίσουμε τῷρα νὰ καρτεροῦμε. 'Ελατε νὰ πλαγιάσουμε, ξαπόσταμα νὰ βροῦμε, Γιατὶ αὔριο ὑπνος κανεὶς τὸ γλέντι δὲ θὰ κόψῃ.

΄Αλλά, γιὰ πέστε... τί ἔπαθεν ὁ Μανωλὶδς κεῖ πέρα
(καὶ θὰ δείχνει τὸ Μανωλιό, ποὺ θὰ κάθεται πάρα
πέρα μονάχος καὶ σκεφτικός).

Καὶ τῶροιξε στὴ συλλογὴ καὶ κατὰ μᾶς δὲ βλέπει;

ΜΑΝΩΛΙΟΣ

(Σηκώνεται καὶ μιλεῖ κάπως παραπονιάρικα).
΄Αδέλφια μου! Χριστούγεννα! Χριστούγεννα σᾶς λέω...
Θυμοῦμαι, πέρα, τὸ χωρὶδι κι' ἀπ' τὸν καημό μου κλαίω..
Σὰν τέτοιο βράδυ ή ἐκκλησιά, ἐκεῖ, τῶν 'Αρχαγγέλων
΄Αστραφτε σὰν τὸν οὐρανὸν τὸν ἀπειραστερίτη:
Κερὶ ἀπὸ κάθε Χριστιανὸν στὴ Μάννα τοῦ Χριστοῦ μας!
Καντήλια, πολυκάντηλα κι' δῆλοι οἱ πολυελαῖοι.
Κι' ἔφτανεν ώς τὴ Βηθλέεμ τοῦ Παπαγιάννη ὁ ἥχος
Ποὺ ἔψαλλε τὴ «Γέννηση» καὶ τὸ «ἡ Παρθένος τίκτει
τὸν 'Υπερούσιον» ἄχ ναί! κι' ἔγω μονάχος ψάλτης
ἔμαγενα τοὺς χωριανοὺς μὲ τὸ «Χριστὸς Γεννᾶται».

ΓΙΩΡΓΟΣ

΄Ασε, καημένε Μανωλιό, τὰ δάκρια τέτοια νύχτα
Τάχατες, εἶσαι μοναχὸς πῶζησες σὲ πατρίδα;
Τάχα τὶς ἴδιες θύμησες καθένας μας δὲν ἔχει;
Κι' ἔπειτ' ἀπὸ τὶς νίκες μας πιὸ φανταχτὸ γιορτάσι
΄Εγίνηκε μὲσ' στὸ χωρὶδι κι' ἀντίκρυσες στὴν πλάση;
Γιὰ δές, δλόλαμπρη ἐκκλησιὰ γιὰ μᾶς εἶν' γύρω ἡ φύση
Καὶ τ' ἀστεράκια εἶναι κεριὰ στὸ βρέφος προσφερμένα
΄Απ' δλους τοὺς φαντάρους μας κι' ἀπ' δλους τοὺς τσολιάδες.
Καὶ γιὰ παπάδες, ψάλτηδες, τί πονοκεφαλιάζης.
΄Ας εἶν' ὁ Μῆτρος μας καλὰ κι' δλη ἡ συντροφιά μας.
΄Ελα, νὰ γονατίσουμε δλοι μπροστὰ στὸν Πλάστη
Νὰ ψάλλουμε τὴ «Γέννηση» καὶ τὰ βουνὰ ν' ἀγιάσουν
καὶ νὰ θεριέψουν αὔριο, τοὺς 'Ιταλοὺς νὰ διώξουν.

ΜΑΝΩΛΙΟΣ

΄Ελāτε! 'Ελāτε δῶ, παιδιά! Γονατιστοί! Κι' ἀρχίστε!
Γονατίζουν καὶ ψάλλουν:

«Σήμερον ὁ Χριστὸς ἐν Βηθλεὲμ γεννᾶται ἐκ Παρθένου. Σήμερον ὁ ἀναρχος ἀρχεται καὶ ὁ λόγος σαρκοῦται. Αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν ἀγάλλονται καὶ ἡ γῆ σὺν τοῖς ἀνθρώποις εὐφραίνεται.

Οἱ μάγοι τά δῶρα προσφέρουσι. Οἱ ποιμένες τὸ θαῦμα κηρύζτουσι.

‘Ημεῖς δὲ ἀκαταπαύστως βοῶμεν: Δόξα ἐν ‘Ψιστοῖς Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκίᾳ».

ΜΗΤΡΟΣ

(λέει καθὼς σηκώνονται:)

Καὶ τώρα, καληνύχτα μας, παιδιά, κι' ὁ Θεός νὰ δώσῃ Τοῦ χρόνου στὴ Μητρόπολη, δλη μας, τέτοια ὕρα, Μεγάλη νὰ γιορτάζουμε, μεγάλη τὴν Πατρίδα.

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ

Χριστέ, ἀνάδειξέ μας τη πρώτη στὸν κόσμο πάλι.

Κλείνει ἡ αὐλαία.

Β'. ΠΡΑΞΗ

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΟΥ ΜΑΝΩΛΙΟΥ

Οἱ εὐζώνοι ξαπλωτοὶ θὰ κοιμοῦνται στὰ ἀριστερὰ τῆς σκηνῆς. Στὴ μέση καὶ πρὸς τὰ πίσω θὰ παρουσιασθῇ ὁ χορὸς τῶν ἀγγέλων μὲ τὰ ὄργανά τους. Ἐνας, ὁ πρωτάγγελος θὰ ἔχῃ στὴν κορώνα του χρυσόγραφη τὴ λέξη «Νίκη». Στὴ μέση ἡ σκηνὴ τῆς γέννησης καὶ λίγο δεξιώτερα ἡ Ἑλλάδα σὲ στάση ὑπόκλισης μπροστά στὸ δραμα. Ὁ Ἀγγελος Νίκη θὰ τραγουδήσῃ τὴ «Θεία Νύχτα» τοῦ Μπετόβεν:

ΑΓΓΕΛΟΣ ΝΙΚΗ

«Νύχτα γλυκειά! σιωπηλή!

Καρτερεῖ ὅλη ἡ γῆ

Μέσ' στὴ φάτνη ἔνα βρέφος φτωχό!

“Ω, γεννιέται ὁ Σωτὴρ τῶν θνητῶν!

‘Οσαννὰ στὸ Θεό.

Νύχτα γλυκειά! σιωπηλή!

“Ἄγγελος, χαρωπή

“Ἄγγελία μηνᾶ στοὺς βοσκοὺς

“Ἄγγελία, ποὺ εὐφραίνει λαούς:

‘Εγεννήθη ὁ Χριστός

Νύχτα γλυκειά! σιωπηλή!

Δοξασμένη, ιερή!

Ψάλλει ἀγγέλων ἡ στρατιά:

«Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ

Καὶ σὲ Σένα Ἑλλάδα

Νίκη παντοτεινή».

(καὶ στεφανώνει τὴν Ἑλλάδα, ποὺ ὑποκλίνεται μπροστά στὴν Παναγιά).

Κλείνει ἡ αὐλαία.

Γ'. ΠΡΑΞΗ

“Ἡ σκηνὴ τῆς Γέννησης καὶ οἱ Ἀγγελοι ἔχουν φύγει. Οἱ εὗζωνοι κοιμοῦνται ἀκόμη - Ὁ Μανωλιὸς ἔυπνᾶ πρῶτος - τρίβει τὰ μάτια καὶ ἀπορεῖ γιὰ τ' ὄνειρο).

ΜΑΝΩΛΙΟΣ

Μεγάλη ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ!! Ὁνειρο νάταν τάχι,

“Ἡ θεϊκὸ φανέρωμα, μεγάλη προφητεία;

Μεγάλη ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ!! Ἀπ' τὴ χαρὰ ἡ καρδιά μου,

Φεύγει μὲσ' ἀπὸ τὰ στήθη μου καὶ πάει πουλὶ νὰ γένη,
Νὰ πεταχτῇ, δπου στρατός, χωρὶς καὶ πολιτεία,
Στὸ βασιλιά, στὸ διάδοχο νὰ πάη, στὸν κυβερνήτη.
Νὰ διαλαλήσῃ τ' ὄνειρο, νὰ πῆ τὸ θεῖο μαντᾶτο....
Μὰ πρέπει καὶ τοὺς σύντροφους ἀμέσως νὰ ξυπνήσω.
Θ' ἀναγαλλιάσουν δλοι τους, τ' ὄνειρο σὰν ἀκούσουν.
"Ε! Λάμπρο! Θύμιο, ξύπνησε! Γιάννο μου Γιώργο, Μῆτσο!

ΩΔΗ ΠΡΟΣ

Τί τρέχει; Τί ἔχεις Μανωλιό; Πῶς; δὲν σὲ πῆρ ὁ ὑπνος
Μὴν τὸ χωρὶς θυμήθηκες πάλι; τὴν ψαλτική σου;

ΜΑΝΩΛΙΟΣ

Ποιὰ ψαλτικὴ καὶ πιὸ χωριό; Ἄνείπωτο μυστήριο!!!
Θαρρῶ, πῶς ἥταν δραμα καὶ πῶς στὸ ξύπνο τὸ εἶδα
Τ' ὄνειρο, ποὺ τὸν ἄγιασε τὸν ὑπνο μου ἀπόψε!
Μεγάλη ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ!! πῶδωσε τέτοια χάρη
σὲ μένα τὸν ἀμαρτωλό, στὸ Μανωλὶδ τὸ δόλιο!!
Μεγάλη ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ! Εἶδα τὸ θεῖο βρέφος
Γυμνὸ καὶ φρεσοκογέννητο, ὅπως τότε στὴ φάτνη.
Κι' ἀπάνω του τὴν ἀχραντη τὴν Παναγιὰ νὰ σκύβῃ,
Χαμόγελα νὰ δίνῃ του, γιὰ νὰ τόνε γλυκαίνῃ.
Κι' ὁ Ἰωσήφ εὐλαβικὸς κι' οἱ μάγοι μὲ τὰ δῶρα....

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ

Τί λές, καημένε Μανωλιέ!

ΜΑΝΩΛΙΟΣ

Εὐλογημένη ἡ ὥρα!!
Κι' δλόγυρα... τί θάμπωμα!! στεφάνι ἀπὸ ἀγγέλους,
Ἄγγέλους, ποὺ τοὺς πλάσανε, λές, οὐρανὸς καὶ ἥλιος
Ἀπὸ γαλάζιο κι' ἀπὸ φῶς κι' ἀπὸ φωτολουλούδια.
— Μεγάλη ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ!! Κι' δλλοι βιολὶ κρατοῦσαν,
Κιθάρες καὶ σαρμόνικες, χαρμόσυνα καμπάνια
Καὶ ψάλλανε τὴ «γέννηση», τὸ οὐράνιο πανηγύρι...
Κι' ὁ πρῶτος ὁ ἀρχάγγελος, χιονᾶτος κι' ὄνειρένιος,
Φόρειε τριγύρω στὰ μαλλιά ὀλόχρυσο στεφάνι
Κι' εἶχε διαμαντοκέντητο γραμμένο τ' ὄνομά του:
Κι' ἥτανε «Νίκη» τ' ὄνομα! Ἡ ἴδια ἥταν ἡ Νίκη!!

ΔΗΜΟΣ

Θεέ μου! Τί φανέρωμα! Κι' υστερα; τί άλλο εῖδες;

ΜΑΝΩΛΙΟΣ

Κι' υστερα, νά! Τραγούδησε! Τραγούδι, ποὺ τὸ ξέρουν
Καὶ λὲν ψηλὰ στὸν οὐρανὸν μονάχα οἱ ἄγγέλοι!

ΘΥΜΙΟΣ

Μεγάλο σου εἶναι τ' ὄνειρο, Μανώλη καὶ μὴ στέκης.

ΜΑΝΩΛΙΟΣ

Κι' ἐνῶ ἀπ' τὴν θεία μελωδιὰ μαρμαρωμένος ἥμουν,
Στρέφω δεξιὰ καὶ τι νὰ ίδω!! Αἰθέρια μιὰ παρθένα,
Μιὰν ἀρχοντοβασίλισσα, σὰν ἄλλη Παναγία,
Πούχε νεραΐδας τὴν θωριά, κορμοστασιά τῆς λεύκας,
Καὶ τέντωσα τὰ μάτια μου νὰ τὴν καλοκοιτάξω
Καὶ δάκρυσάν μου καὶ τὰ δυό, σὰν εἴδανε στημένο
Πὰ στὰ ξανθά της τὰ μαλλιά, τὰ χρυσοκυματένια,
Τ' ὄνομα, τὸ χουσόνομα, τ' ἀτίμητο ὄνομά της.
Καμάρι μας καὶ θησαυρός, ή Ἑλλάδα ηταν ἡ κόρη!!!

(Όλοι τρέχουν τὸν ἀγκαλιάζουν καὶ λέν:)

Τί ἀκουσμα πρωτάκουστο καὶ τί μεγάλο θαῦμα.

ΓΙΑΝΝΟΣ

“Αλλαξες ὅψη Μανωλιὲ καὶ μοιάζεις σὰν πριφήτης!
Μὰ πές, γιὰ πές μας, τί ἔκανεν ἔπειτα ή Ἑλλάδα;

ΜΑΝΩΛΙΟΣ

“Εσκυψε μπρὸς στὴν Παναγιά, τὸ χέρι τῆς φιλοῦσε
—Κι' ὁ ἄγγελος τραγούδαγε καὶ τὸ σκοπὸν κρατοῦσε—
Κι' ὅταν Ἐκείνη στάθηκε μὲ στραυρωτὰ τὰ χέρια
Μπρὸς στὸ Χριστό, σὲ προσευχὴ μεγάλη βυθισμένη,
“Η Νίκη τὴν ἐσίμωσε καὶ στέφανο ἀπὸ δάφνες
Τῆς ἔβαλε στὸ μέτωπο! καὶ τέλειωσ’ ἔτσι τ' ἄσμα!
«Δόξα στὰ ἐπουράνια καὶ σένα, Ἑλλάδα, ή Νίκη»

ΟΛΟΙ

(σταυροκοποιοῦνται)

Μεγάλη ή χάρη τοῦ Θεοῦ Εὐλογημένη ή ὡρα! !

ΘΑΝΟΣ

‘Αλήθεια θάβγη τ’ δνειρο!!.. ‘Αλήθεψεν ώς τώρα,
Κι’ ἀληθινὸ κι’ ἀχάλαστο θᾶν’ ἵσα μὲ τὸ τέλος....

ΠΑΝΟΣ

(γελαστὰ καὶ χαρούμενα)

Τὰ Τύραννα θὰ πάρωμε γρήγορα, καλὰ ἀδέλφια,
Κι’ ἡ χώρα τοῦ Σκερδέρουπτη θὰ γίνη δῆλη δική μας.
Καὶ τὰ μαυροπουκάμισα θὰ στείλωμε στὴ Ρώμη
Τοῦ Μουσολίνι φόρεμα, πένθος νὰ τὰ φορέσῃ...
‘Η Νίκη ἥτανε ἄγγελος ἀπ’ τὸ Θεὸ σταλμένος
Νὰ προφητέψῃ, τί μποροῦν τὰ χέρια μας νὰ κάνουν:
Γρήγορα στ’ Ἀδριατικὸ τὸ κῦμα θὰ βρεθοῦμε,
στὸ κῦμα, ποὺ καθημερνὰ τὸ λέει τὸ τραγούδι:
«Θέλω τὴ γαλανόλευκη νὰ γλυκοχαιρετήσω».

ΜΗΤΡΟΣ

(πηδηχτὰ)

Ζήτω ἡ ‘Ελλάδα, βρὲ παιδιά! Ζήτω τὸ μέγα θαῦμα!
‘Ελάτε στὸ τραγούδι.

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ

(τραγουδοῦν)

‘Εμπρὸς στὰ Τύραννα νὰ μποῦμε
‘Εμπρὸς στὴν Ἀδριατικὴ
‘Εμπρὸς ἡ Ἀλβανία δῆλη
Χώρα νὰ γένη ‘Ελληνική.

‘Εμπρὸς ἡ δόξα ἡ παλιά μας
Νὰ ξαναζήσῃ εἶνε καιρὸς
Μὲ τὸ μεγάλο βασιλιά μας,
‘Εμπρός, πάντοτε ἐμπρός!

ΓΙΑΝΝΟΣ

Παιδιά, θαρρῶ πὼς ἀκουσα κρότους μὲσ’ στὰ πουρνάρια
Κι’ ὁ! νάτες! νὰ οἱ κοπελιὲς καβαλαρία φτάνουν.

ΓΙΩΡΓΟΣ

Θαρρῶ προφήτης ἡτανε κι' ὁ Δῆμος Καλὰ τὸ εἶπε
Πῶς θὲ νὰ φτάσουν τὸ πρωΐ συντρόφισσες τῆς μέρας.

(Καὶ φτάνουν τὰ κορίτσια: ἡ Μπήλιω, ἡ ἀδελφὴ
τοῦ Γιώργου ἡ Λένω, ἡ Μαργαρώ, ἡ Φρόσω, ἡ
Μαρούσω, ἡ Ἀρετώ, ἡ Γκόλφω κ' ἡ Κρυστάλλω.
Κρατοῦν κανίστρια καὶ καλάθια μὲ γλυκά καὶ
λαγήνια μὲ κρασί).

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΥΖΩΝΟΙ

Καλῶς τα τὰ κορίτσια μας.

ΟΛΑ Α ΚΟΡΙΤΣΙΑ

Καλή, χρυσῆ σας, μέρα!!

ΜΠΗΝΙΩ

Γιωργο μου, ἀφέντη μ' ἀδερφὲ (καὶ τὸν ἀγκαλιάζει)
κι' ἀγαπημένοι εὐζῶνοι.

'Ερχόμαστε ἀπ' τὴν μάννα μας κι' ἀπ' τὸ χωριό μας δλο,
«Καλά, χρυσᾶ Χριστούγεννα», σὲ δλους σας νὰ ποῦμε.
«Καλά, καλὰ Χριστούγεννα» καὶ νᾶσαστε τοῦ χρόνου
"Ολοι καμάρια στὸ χωριό, δλοι παιδιὰ τῆς Νίκης.

ΛΕΝΩ

Νάρθετε πίσω στὸ χωριό καὶ νὰ μᾶς καμαρώσουν
Πιασμένους πάλι στὸ χορὸ στὴ μέση τῆς πλατείας
Οἱ μάννες ποὺ σᾶς λαχταροῦν κι' οἱ γέροι μας πατέρες.

ΦΡΟΣΩ

Μὰ τώρα ἐλάτε, Μαργαρώ, κορίτσια νὰ στρωθοῦμε
Τὸ κατὰ γῆς, νὰ βγάλωμε γλυκὰ στὰ παλληκάρια
Νὰ πιοῦν, «Καλὰ Χριστούγεννα» γιᾶς νὰ μᾶς εὐχηθοῦνε
Καὶ στὴν 'Ελλάδα δλοι μαζὶ «Νίκη! καὶ πάλι «Νίκη!»

ΓΙΩΡΓΟΣ

Κορίτσια, νὰ τὸ ξέρετε, τὴν νίκη τὴν κρατοῦμε.
'Η Νίκη εἰν' 'Ελληνική καὶ θάν' πάντα δική μας.
Τὸ εἶδεν ἀπόψε δ Μανωλιός, δνειρο πῶς ἡ Νίκη
ἔβαζε δαφνοστέφανο στὴ μάννα τὴν 'Ελλαδα.

ΟΛΕΣ ΟΙ ΚΟΠΕΛΕΣ

Αλήθεια, ἀλήθεια, Μανωλιέ, ὅνειρο τέτοιο εἶδες;

ΜΑΝΩΛΙΟΣ

Αλήθεια, ναι, κορίτσια μου! Καὶ πάρτε τὰ ποτήρια
Καὶ πῆτε: «Δόξα στὸ Θεό!» καὶ «Ζήτω ἡ Ἑλλαδα!»

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ

Ζήτω ἡ Ἑλλάδα, ἔφτὰ φορὲς νὰ ζήσῃ ἡ Πατρίδα!

ΜΗΤΡΟΣ

Καὶ τώρα ἀς τραγουδήσουμε, τὸ γλέντι ν' ἀρχινήσῃ
Γιατὶ αὔριο σεῖς στὸ χωρὶὸ κ' ἐμεῖς γιὰ νίκη πᾶμε.
Ἐμπρόδες ἀς τραγουδήσουμε τ' ἀνδραγαθήματά μας
Τὰ χτεσινὰ καὶ τ' αὔριανά, ποὺ θὰρθουνε καινούργια.

(Στήνουν χορὸ συρτὸ καὶ τραγουδοῦν.)

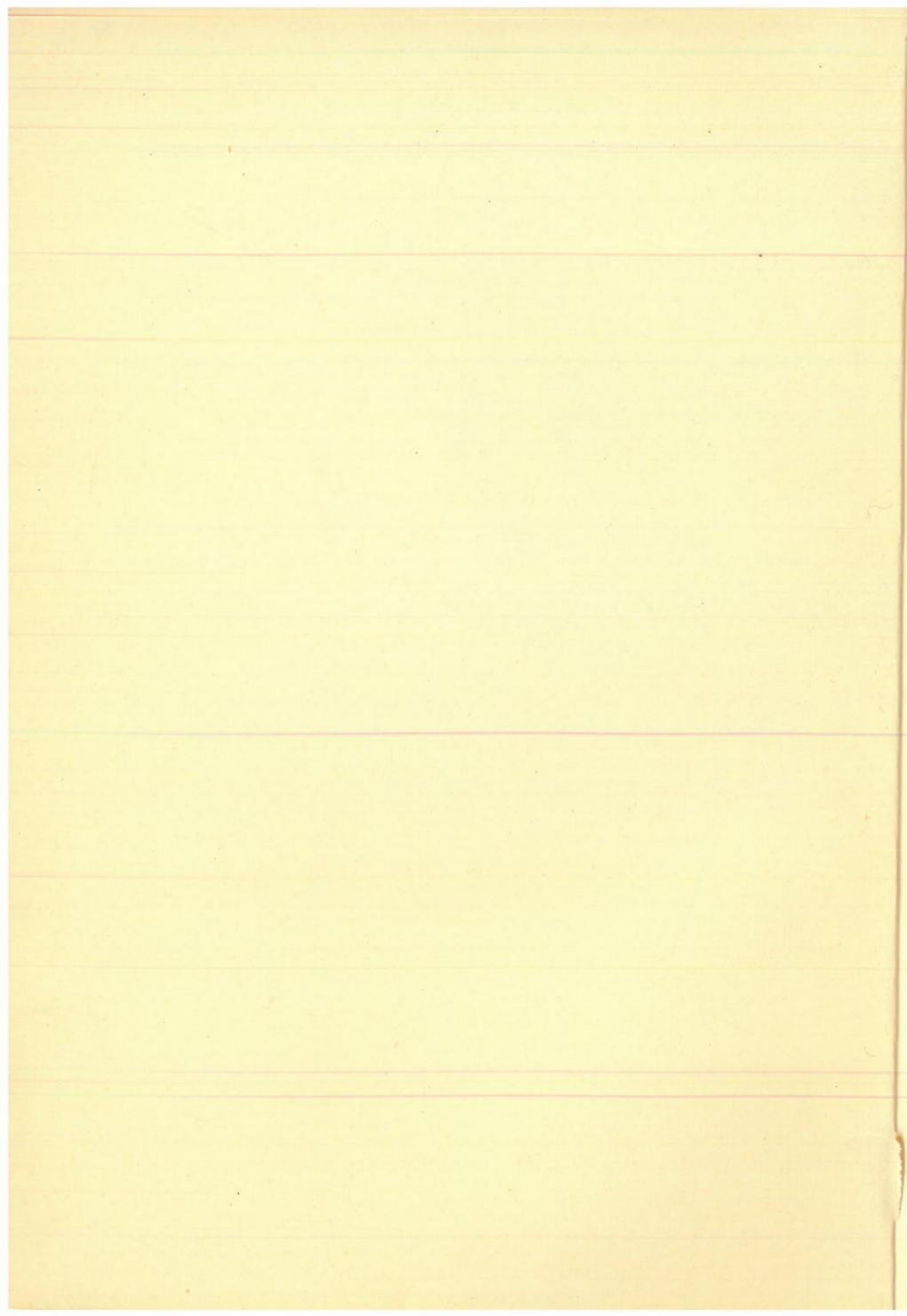
Ἐπήραμε τὴν Κορυτσᾶ—Ἐπήραμε τὴν Κορυτσᾶ:
Τὸ λένε στὴν Ἀθήνα μας καὶ στὴ Θεσσαλονίκη
Τὸ λένε σ' ὅλα τὰ νησιά, πὼς μᾶς φιλεύει ἡ Νίκη.

Ἐπήραμε τὴν Πρεμετὴ— Ἐπήραμε τὴν Κορυτσᾶ
Σ' Ἄγιους-Σαράντα ἔλαμψε τὸ Ἑλληνικὸ τὸ ἀστρο
Τὸ Πογραντὲς ἐπήραμε καὶ τ' Ἀσημένιο - Κάστρο.

Γιὰ μᾶς εἰν' καὶ τὰ Τύραννα! Θὰ μποῦμε καὶ στὰ
[Τύραννα]

Γιὰ μᾶς τὸ Ἀδριατικὸ τοῦ Ἰόνιου μας τ' ἀδέλφι
Πές τε το κόρες ὅμορφες, γιὰ ν' ἀκουστῇ ὡς τὰ νέφη
Θὰ πάρουμε τὰ Τύραννα.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΤΙΜΗ Γ.Δ. 10